

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 441/2022-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Mišúrom, PhD., Záhradnícka 27, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11 S 39/2019-96 z 10. júna 2020 a rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Sžk 38/2020 z 24. februára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. júla 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 35 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 11 ods. 1 a 4, čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 S 39/2019-96 z 10. júna 2020 a rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) č. k. 6 Sžk 38/2020 z 24. februára 2022. Zároveň navrhuje napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správnenému súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiada, aby jej ústavný súd priznal náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že mesto Nitra ako príslušný stavebný úrad (ďalej aj „prvostupňový orgán verejnej správy“) rozhodnutím č. 125/2018-013-Re z 23. novembra 2019 zastavilo konanie o zmenu doby trvania reklamnej stavby podľa § 60 ods. 2 písm. b) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon)

v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) z dôvodu, že sťažovateľka ako stavebník na základe výzvy doložila nájomnú zmluvu č. 51/2002 SMM z 27. júna 2002 uzavretú s prenajímateľom mestom Nitra na dobu neurčitú a dodatok č. 1 k nájomnej zmluve uzavretý 9. marca 2015, pričom z čl. 2 bodu 3 uvedeného dodatku vyplýva, že pôvodné znenie článku II. DOBA NÁJMU sa nahrádza nasledujúcim znením: „*Táto zmluva sa uzatvára na dobu určitú, a to odo dňa účinnosti tejto zmluvy do 31. 12. 2017.*“ Iný doklad, ktorým by sťažovateľka preukázala iné právo k pozemku, na ktorom sú umiestnené predmetné reklamné stavby, nepredložila.

3. Okresný úrad Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky (ďalej len „druhostupňový orgán verejnej správy“) rozhodnutím č. OU-NR-OVBP2-2019/014744-2 z 25. marca 2019 odvolanie sťažovateľky zamietol a napadnuté rozhodnutie prvostupňového orgánu potvrdil podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“).

4. Sťažovateľka podala správnu žalobu o preskúmanie rozhodnutia druhostupňového správneho orgánu, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že žalobu sťažovateľky zamietol ako nedôvodnú. V odôvodnení napadnutého rozsudku krajský súd uviedol, že prvostupňový orgán bol povinný zastaviť konanie v zmysle § 60 ods. 2 písm. c) stavebného zákona, keďže sťažovateľka nepredložila doklad preukazujúci jej právo k pozemku, na ktorom sú predmetné reklamné stavby, ktorých dobu trvania žiadal predĺžiť, umiestnené, keďže predložená nájomná zmluva v znení dodatku č. 1 ju oprávňovala užívať pozemok iba do 31. decembra 2017. Na uvedené bola upozornená oznámením mesta Nitra z 5. septembra 2017 a zároveň bola vyzvaná na vypratanie (odstránenie dočasných reklamných stavieb) pozemku v lehote do 7. januára 2018, čo nerešpektovala. Následne podalo mesto Nitra proti sťažovateľke žalobu o vypratanie nehnuteľnosti na súd v stanovenej lehote 30 dní od skončenia nájmu, a tým splnilo zákonnú podmienku podľa § 676 ods. 2 Občianskeho zákonníka, na základe ktorej bola predmetná nájomná zmluva ukončená.

5. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom tak, že ju zamietol ako nedôvodnú. V odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že zistil, že Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) už riešil obdobnú vec s takmer totožným skutkovým a právnym stavom týkajúcu sa rovnakého predmetu konania a rovnakých účastníkov konania, a preto v zmysle § 464 ods. 1 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) poukázal na prevzatú časť jeho odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu č. k. 5 Sžk 38/2020 z 25. februára 2021, s ktorým sa stotožnil.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Proti rozsudkom krajského súdu a najvyššieho správneho súdu podala sťažovateľka ústavnú sťažnosť, ktorej obsahom je tvrdenie, že

a) základnou otázkou v konaní pred všeobecnými súdmi bolo právne posúdenie toho, či orgán verejnej správy má povinnosť postupovať podľa § 137 stavebného zákona a prerušiť prebiehajúce správne konanie pre účely iniciovania konania pred súdom alebo iným príslušným orgánom na vyriešenie spornej občianskoprávnej otázky, alebo či má možnosť samostatného hodnotenia

občianskoprávnej otázky v administratívnom konaní. Dôvodnosť domnienky podľa § 676 ods. 2 Občianskeho zákonníka je pritom podľa sťažovateľky možné posúdiť len po posúdení dôvodnosti žaloby podanej mestom Nitra;

b) najvyšší správny súd v rozsudku nereflektoval na dôvody správnej žaloby a najmä zmenený skutkový a právny stav vo vzťahu k sťažovateľke po právoplatnom skončení civilného konania o žalobe mesta Nitra na vypratanie nehnuteľností;

c) k tvrdenému porušeniu princípu právnej istoty sťažovateľka uvádza, že judikatúra, na ktorú v rozsudku poukázal najvyšší správny súd, sa zakladala na úplne odlišnom skutkovom základe. Podľa jej názoru je napadnutý rozsudok nepreskúmateľný z hľadiska tej časti odôvodnenia, podľa ktorej „*námietka sťažovateľa spočívala v predĺžení doby nájmu*“, vzhľadom na to, že sťažovateľka žiadnu námietku nevzniesla;

d) napadnuté rozsudky neposkytujú odpovede na podstatné otázky nastolené v konaní, sú nepreskúmateľné a ich odôvodnenie nie je pre priemerného adresáta pochopiteľné;

e) napadnutými rozsudkami bola odobrená svojvôľa orgánov verejnej správy, zvyhodňovanie iného účastníka súkromnoprávneho vzťahu v administratívnom konaní, čím porušujú zásadu rovnosti účastníkov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 35 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 11 ods. 1 a 4, čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu, ktorým zamietol jej žalobu proti rozhodnutiu druhostupňového orgánu verejnej správy, a rozsudkom najvyššieho správneho súdu o zamietnutí jej kasačnej sťažnosti, ktoré sťažovateľka považuje za nezákonné a arbitrárne, a to najmä pokiaľ ide o výklad § 137 stavebného zákona.

8. Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že o skutkovo a právne obdobných veciach sťažovateľky týkajúcich sa rozhodnutí o zastavení konania o zmenu doby trvania reklamnej stavby podľa § 60 ods. 2 písm. b) stavebného zákona už rozhodol uznesením č. k. II. ÚS 347/2021 z 29. júna 2021, ktoré nadobudlo právoplatnosť 24. augusta 2021, a uznesením č. k. III. ÚS 288/2022 z 12. mája 2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť 10. júna 2022, ktorými jej ústavné sťažnosti odmietol. V konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 347/2021 bol pritom predmetom prieskumu ústavného súdu rozsudok najvyššieho súdu č. k. 5 Sžk 38/2020 z 25. februára 2021, na ktorého odôvodnenie poukázal podľa § 464 ods. 1 SSP najvyšší správny súd v napadnutom rozsudku v prejednávanej veci. Na odôvodnenie citovaného rozsudku najvyššieho súdu odkázal najvyšší správny súd aj rozsudkom, napadnutým v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 288/2022. V prejednávanej veci tak ústavný súd po tretíkrát koná a rozhoduje o tom istom odôvodnení vychádzajúcim z citovaného rozsudku najvyššieho súdu. Keďže sťažovateľke je judikatúra ústavného súdu týkajúca sa jeho právomocí pri ústavnom prieskume rozhodnutí vydaných v správnom súdnictve (osobitne názor ústavného súdu na odôvodnenie citovaného

rozsudku najvyššieho súdu) známa, nepovažoval za potrebné túto judikatúru v danom prípade opakovane citovať.

9. Ak ústavný súd návrh na začatie konania podľa § 42 ods. 2 písm. f) odmietne podľa odseku 2 a ten istý navrhovateľ podá ústavnému súdu ďalší návrh na začatie konania v inej veci v podstatnej časti zhodný s predchádzajúcim návrhom, ktorý možno odmietnuť z rovnakého dôvodu, rozhodnutie o jeho odmietnutí môže obsahovať zjednodušené odôvodnenie, v ktorom ústavný súd iba poukáže na skoršie rozhodnutie o predchádzajúcom návrhu na začatie konania [§ 56 ods. 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

10. Keďže sťažovateľka podala predmetnú ústavnú sťažnosť 18. júla 2022, teda po právoplatnosti uznesení o odmietnutí jej predchádzajúcich skutkovo a právne obdobných, ba priam totožných sťažností (24. augusta 2021 a 10. júna 2022), urobila tak už s vedomím, že táto môže byť odmietnutá z rovnakých dôvodov ako predchádzajúce ústavné sťažnosti (I. ÚS 386/2022). Dá sa tu už do určitej miery hovoriť o bezúčelnom či zjavne bezúspešnom uplatňovaní nároku na ochranu ústavnosti (porov. *Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív: Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 359*).

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu

11. V rámci predbežného prerokovania návrhu na začatie konania ústavný súd dospel k záveru, že na preskúmanie napadnutého rozsudku krajského súdu bol príslušný najvyšší správny súd, ktorého právomoc predchádzala právomoci ústavného súdu, preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu

12. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho správneho súdu ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka ani v tomto prípade neobhájila svoje tvrdenie o porušení práva na spravodlivý súdny proces vrátane práva na prístup k súdu ani ďalších práv hmotného charakteru.

13. Ústavný súd len rekapituluje, že napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnený. Podľa názoru ústavného súdu nemožno mať z ústavného hľadiska výhrady k tomu, ako interpretoval posudzovanie predbežných otázok v stavebnom konaní v kontexte § 137 stavebného zákona, ktoré je plne súlade nielen s judikatúrou najvyššieho súdu a najvyššieho správneho súdu, ale aj samotného ústavného súdu. V tejto súvislosti poukazuje napr. na ustanovenie § 40 ods. 1 správneho poriadku, podľa ktorého ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol príslušný orgán, je správny orgán takýmto rozhodnutím viazaný, inak si správny orgán môže o takej otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania. S poukazom na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Československej republiky (Boh. A 3270/24) nesmie správny orgán odmietnuť rozhodnúť vo veci samej z dôvodu, že predbežná otázka dosiaľ nebola rozhodnutá príslušným orgánom. Buď si odpovie na túto otázku sám (urobí si aj úsudok), alebo dá príslušnému orgánu podnet na

začatie konania a vyčká s vlastným rozhodnutím, dokiaľ sa o predbežnej otázke nerozhodne. Z dikcie § 40 ods. 1 správneho poriadku (text za bodkočiarkou) vyplýva, že správny orgán má v zásade voľnosť v rámci úvahy o tom, ktorú z týchto dvoch možností postupu zvolí.

14. Rozhodnutia, na ktoré najvyšší správny súd v napadnutom rozsudku odkazuje, riešili obdobnú procesnú situáciu a rovnaké otázky významné pre rozhodnutie v dotknutej veci. Žaloba mesta Nitra o vypratanie nehnuteľností a odstránenie reklamných stavieb bola síce zamietnutá, čo však nemohlo a nemalo vplyv na to, že už samotným podaním tejto žaloby nastali účinky predpokladané § 676 ods. 2 Občianskeho zákonníka a nájomná zmluva uzatvorená medzi sťažovateľkou a mestom Nitra predĺžená nebola (porov. III. ÚS 288/2022).

15. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

16. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

17. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2022

Miloš Maďar
predseda senátu